

İZMİR BAROSU BAŞKANLIĞI
Avukat Hakları Merkezi

Sayı : E-58106323-659[950/8661]-4047
Konu : İhtarnamelede Asilin İban Numarasının
Yazılmasının İstenmesinin Hukuka
Aykırlığı Hakkında

21/09/2020

TÜRKİYE NOTERLER BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığımıza yapılan başvurularda vekil sıfatıyla muhatabına ihtarname göndermek isteyen avukatların ihtarnamede ödenmesi talep edilen miktarın yatırılacağı hesap ya da IBAN olarak kendilerine ait hesap numaralarını yazdıklarında ihtarnamelerin işleme konulmadığı bildirilmiştir. İşleme konulmama gerekçesi olarak ihtarnamede asile ait hesap/IBAN numarasının yazılı olması gerektiğinin, Adalet Bakanlığı denetmenlerince işlemin alacağın temliki olarak değerlendirildiğinin, Türkiye Noterler Birliği'nce de bu yönde uygulama yapılması konusunda uyarıda bulunduğu ve vekilin hesap/IBAN numarasının yazılmasında ısrarcı olunması halinde ihtarnamede belirtilen tutar üzerinden nisbi damga vergisi yatırılması gerektiğinin belirtildiği yakınma içeriklerinden anlaşılmıştır.

İhtarnamelede asilin IBAN numarasının yazılması gerektiği, vekilin IBAN numarasının yazılmasının alacağın temliki niteliğinde olduğu ve ihtarnamede belirtilen tutar üzerinden nisbi damga vergisi alınması gerektiği yönündeki değerlendirme hukuken hatalıdır ve bu uygulamadan dönülmelidir.

Bilindiği üzere alacağın temliki, mevcut bir alacağın alacaklısının borçlunun rızasına gerek olmadan yazılı bir sözleşmeye dayanarak alacağını üçüncü bir kişiye devretmesidir. Hukuki bir işlem olan alacağın temliki ile vekaleten bir alacağın tahsili birbiri ile karşılaştırmaya uygun hukuki işlemler olmadığı gibi birbiriyle karıştırılması da oldukça güç işlemlerdir. Birincisinde alacak hakkının yazılı sözleşmeyle devri, bir diğer deyişle alacaklının değişmesi söz konusudur. İkincisinde ise vekil sıfatıyla vekil eden adına yapılan bir işlem söz konusudur. Bu işlemde alacaklı sıfatının değişmesi söz konusu değildir. Dolayısıyla vekaleten yapılan şikayete konu işlemde alacağın temliki olarak tarif edilebilecek bir hukuksal durum söz konusu değildir.

Avukatlık Kanunu' nun 2/1. maddesi avukatlığın amacını düzenler, ikinci fıkrada da avukatın bu amaçla hukuki bilgi ve tecrübelerini adalet hizmetine ve kişilerin yararlanmasına tahsis edeceğini belirtir. Kanunun 35. Maddesinde yalnızca avukatların yapabileceği işler belirtilmiş olup şikayete konu olan ihtarname düzenleme işlemi yalnızca avukatların yapabileceği işlerden sayılır. Mesleki bilgi ve tecrübesini kişilerin yararlanmasına sunan avukatın bu kapsamda vekaleten takip ettiği işlerde, düzenlediği ihtarnamede vekil adına işlem yaptığı her türlü tartışmadan uzaktır. Bu anlamda vekaleten yapılan işlemin alacağın temliki olarak değerlendirilmesi ve alacağın temliki niteliğinde olmadığı tartışmasız olan işlemde bu gerekçeyle damga vergisi talep edilmesi hukuken mümkün değildir.

Avukatlık Kanunu md. 166' da “ Avukat müvekkili tarafından verilen **veya onun namına aldığı malları, parayı ve diğer her türlü kıymetleri**, avukatlık ücreti ve giderin ödenmesine kadar, kendi alacağı nispetinde elinde tutabilir. ” düzenlemesini içermektedir. Madde metninden de açıkça anlaşılacağı üzere avukatın müvekkili namına mal, para ya da diğer her türlü kıymeti teslim alma yetkisi bulunmaktadır. Bu yetki, avukata kanunla tanınmış bir yetki olup yetkinin kullanılmasının engellenmesi hukuken mümkün değildir.

Bu noktada dikkate alınması gereken hususlar şunlardır:

Hukuk Muhakemeleri Kanunu' nun 74. Maddesinde özel yetki gerektiren haller düzenlenmiştir. Ahzu kabz yetkisi mülga Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunu' ndan farklı olarak özel yetki olmaktan çıkarılmıştır. Bu nedenle aksi açıkça belirtilmedikçe avukatın ahzu kabz yetkisine sahip olduğu kabul edilmektedir. Yargıtay 8. Hukuk Dairesi'nin 24.05.2017 gün ve 2015/6701 E. – 2017/7684 K. sayılı

kararında HMK' nın yürürlüğe girdiği 01.10.2011 tarihinden önce düzenlenen vekaletnamelerde ahzu kabz yetkisi verilmemiş olduğu takdirde asilin iradesi ahzu kabz yetkisini vermemek olduğundan bu vekaletnamelere dayanılarak ahzu kabz yetkisinin kullanılamayacağı, 01.10.2011 tarihinden sonraki vekaletnamelerde ise ahzu kabz yetkisine yer verilmemiş olmasının avukatın bu yetkiye sahip olmadığı anlamına gelmediği, tam aksine bu yetkinin vekaletname ile birlikte vekile tanınan yetkiler arasında yer aldığı yönünde karar vermiştir. Yine Türkiye Barolar Birliği' nin 11.03.2014 tarih ve 2014/25 sayılı Duyurusunda da ahzu kabz yetkisinin, vekilin vekaletinin kanuni kapsamı içinde yer aldığı aksi açıkça belirtilmediği sürece ahzu kabz yetkisinin kullanılabilmesi bildirilmiştir. Bu konuda Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nün 24.11.2011 tarih ve 29359 sayılı yazısında da HMK' nın yürürlüğe girdiği 01.10.2011 tarihinden önce düzenlenmiş ve ahzu kabz yetkisi içermeyen vekaletnamelere dayanılarak 01.10.2011 tarihi ve sonrasında vekaletnamede bulunmayan bir yetkinin vekalet verenin iradesine aykırı bir şekilde kullanılamayacağı, HMK' nın yürürlüğe girdiği 01.10.2011 tarihinden sonra düzenlenen vekaletnamelerde aksi belirtilmediği sürece ahzu kabz yetkisinin kullanılabilmesi değerlendirilmesi yapılmıştır. Türkiye Noterler Birliği' nin Vekaletnameler Hakkında Birleştirilmiş 13 sayılı Genelgesinde özel yetki gerektiren hallerde yer verilmiş, 6100 sayılı HMK, 6098 sayılı Borçlar Kanunu ve diğer kanunlar gereğince özel yetki gerektiren haller sayılmış, bu haller arasında ahzu kabza yer verilmemiştir. Türkiye Noterler Birliği' nin Vekaletnameler – Avukatlar ile Tapu ve Diğer İdarelerin İşleri Hakkında Birleştirilmiş 14 sayılı Genelgesi' nde HMK md. 74 gereğince ahzu kabz yetkisi verildiğinin vekaletnamelere yazılmasına ve bu konuda asile ahzu kabz yetkisi vermek isteyip istemediğinin sorulmasına da gerek olmadığı belirtilmiştir.

Mevcut veriler ışığında avukatların 01.10.2011 tarihinden önce düzenlenmiş vekaletnamelerde ahzu kabz yetkisi yer almadığı takdirde bu yetkiyi asilin iradesine aykırı şekilde kullanamayacağı, 01.10.2011 tarihinde ve sonrasında düzenlenen vekaletnamelerde bu yetkinin açıkça yazılı olmasına gerek olmadığı, sonuç olarak gönderilecek ihtarnameye asilin hesap/IBAN numarasının ancak 01.10.2011 tarihinden önce düzenlenmiş ve ahzu kabz yetkisi içermeyen vekaletnameler ile 01.10.2011 tarihinden sonra düzenlenmiş ve ahzu kabz yetkisinin verilmemesinin açıkça belirtildiği vekaletnameler söz konusu olduğu takdirde yazılmasının istenmesi mümkündür. Diğer hallerde ihtarnameye asilin hesap/IBAN numarasının yazılmasının istenmesi hukuka aykırıdır.

Avukatlar tarafından vekaleten hazırlanan ihtarnamelerin içeriğinin noterler tarafından denetlenip denetlenemeyeceği konusunda ise;

Noterlik Kanunu' nun 37. Maddesinde noterlerin kendilerine verilen bu görevi doğru ve tarafsız olarak yapacaklarına dair vicdan ve namusları üzerine and içecekleri düzenlenmiştir. Noterlik Kanunu' nun 53. Maddesinde noterlerin kanunların emredici hükümlerine aykırı hususlarda işlem yapamayacakları ve bu hükmün imza onaylaması yapılan işlemlerin münderecatı hakkında da uygulanacağı belirtilmiştir. Noterlik Kanunu' nun 60. ve Noterlik Kanunu Yönetmeliği' nin 7. maddesinde ihtarname, ihbarname göndermek noterlerin görevleri arasında sayılmıştır. İhtarname ve ihbarname Noterlik Kanunu' nun 106. Maddesinde düzenlenmiştir. Bu düzenlemede ihtarname ve ihbarnamenin istemde bulunan ve diğer tarafın ad ve soyadları ile açık adreslerini, ihtar ve ihbar konusunu, istemde bulunanın imzasını, tebliğ şerhini, noterin imza ve mührünü ve tarihini (Yazı ve rakam ile) içermesi gerektiği açıklanmıştır. Noterlik Kanunu Yönetmeliği' nin 98. Maddesi ihtarname veya ihbarname işlemlerinin Noterlik Kanunu' nda öngörülen şekil ve şartlara göre yapılacağını belirtmiş olup buna göre ihtarname ve ihbarnameler Noterlik Kanunu' nun 106. Maddesinde belirlenen unsurları taşımak ve aynı kanunun 53. Maddesi gereğince kanunların emredici hükümlerine aykırı olmamak zorundadır. Bu sınırlamalar dışında ihtarname ve ihbarnamelerin özellikle hukuksal nitelikleme gibi yönlerden içerik bakımından noterlerce denetlenmesine olanak tanıyan bir yasal düzenleme bulunmamaktadır. Bu anlamda değerlendirildiğinde avukatlar tarafından vekaleten hazırlanan ihtarnameler 106. Maddedeki unsurları taşımak ve kanunların emredici hükümlerine aykırı olmamak kaydıyla noterlerce denetlenemez. İhtarname içeriğinde yer alan hesap/IBAN numarasının kime ait olduğu yönünde yapılacak bir değerlendirme ancak 01.10.2011 tarihinden önce düzenlenmiş ve ahzu kabz yetkisini içermeyen ya da 01.10.2011 tarihinden sonra düzenlenmiş ve ahzu kabz yetkisinin verilmemesinin açıkça yazılı olduğu vekaletnameler bakımından mümkün olup bunun dışında bir denetleme yapılması hukuken mümkün değildir. Özellikle yasal dayanağı olmayan veya denetlemeleri dayanak gösteren gerekçelerle ihtarnamenin işleme konulmaması,

Noterlik Kanunu' nun 162. Maddesi uyarınca ilgili noterin hukuki sorumluluğunu doğurabileceği gibi Noterlik Kanunu' nun 125 vd. maddeleri uyarınca disiplin cezasını gerektirebilecektir. Aynı zamanda TCK md. 121' de düzenlenen dilekçe hakkının kullanılmasının engellenmesi veya TCK md. 257' de düzenlenen görevi kötüye kullanma suçlarının oluşmasına neden olabileceği unutulmamalıdır.

Açıklanan nedenlerle Birliğinizce bu yönde bir uygulama yapılması yönünde bir düzenlemenin mevcut olup olmadığının, var ise buna ilişkin düzenleme metninin (genelge, duyuru vs.) bir örneğinin Başkanlığımıza gönderilmesi, aynı zamanda açıkça hukuka aykırı uygulamaya son verilmesinin sağlanması ve bunun tüm noterlere duyurulması hususunda gereğini bilgilerinize sunarız.

Av. Özkan YÜCEL
İzmir Barosu Başkanı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak doğrulama <http://dogrulama.izmirbarosu.org.tr/> adresinden 59aca206 kodu ile yapılabilir.

